

ЕКОПРОБЛЕМИ ЯРЕМЧАНСЬКОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ

Матієв Х.М.,

*аспірантка 1 курсу спеціальності «Екологія»,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
м. Івано-Франківськ, Україна,
e-mail: Didokha1996@gmail.com*

Архипова Л.М.,

*д.т.н, проф. кафедри туризму,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
м.Івано-Франківськ, Україна,
e-mail: konsevich@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8725-6943>*

За останні десятиліття туризм як один із високододаткових сегментів економіки та форми рекреаційної діяльності розвивається надзвичайно швидкими темпами. За рахунок розвитку інфраструктури збільшується кількість туристів, це є позитивне явище для економіки країни і розвитку туризму, проте негативне для стану довкілля. Оскільки використання водних ресурсів збільшилось у рази, а у туристичних DESTИНАЦІЯХ наявні водостічні системи, каналізаційні споруди у неналежному стані, то стічні води потрапляють до басейнів річок, забруднюючи їх.

Актуальним питанням є дослідження забрудненості поверхневих вод Яремчанського району в межах туристичних DESTИНАЦІЯХ, визначення вмісту шкідливих домішок у стічних водах, а також удосконалення методів та способів очищення поверхневих вод.

Через м. Яремче протікає р. Прут – одна з природних перлин Прикарпаття, мальовнича водна артерія регіону, туристична гордість краю. Річка Прут – ліва притока Дунаю, має загальну протяжність 967 км і площу басейну 27540 км². Вона бере свій початок на північно–східному схилі Чорногірського хребта, біля підніжжя г. Говерли на висоті понад 1750 м над рівнем моря; впадає в р. Дунай з лівого берега на 164 км від гирла. Річка Прут є однією із наймальовничіших в регіоні і відіграє надзвичайно важливу роль в рекреаційному, господарському та естетичному значенні. Невід’ємною складовою моніторингу екологічної ситуації в самій річці та в її басейні були і залишаються гідрохімічні дослідження якості води. Цим питанням займалися і продовжують займатись цілий ряд виробничих та наукових установ, окремі науковці [1].

В місті Яремче діє виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства (ВУВКГ) з водопостачання та очистки стічних вод. Підприємство є власністю міської ради і складається з двох цехів – водопровідного та каналізаційного. Однак існуючі мережі водопостачання морально застарілі і потребують заміни. Діючі очисні споруди необхідно повністю реконструювати або проводити будівництво нових сучасних очисних споруд. Централізованим водопостачанням та водовідведенням забезпечена тільки центральна частина міста. Більша частина з близько тисячі садиб зеленого туризму Яремчанщини, влаштували своє водопостачання із гірських джерел, свердловин без

підключення їх господарств в центральну каналізаційну мережу, що зумовлює попадання нечистот на рельєф, забруднення питної води в криницях, підтоплення нижче розташованих по рельєфу господарств і т. ін.

Забір води для закладів розміщення Яремчанщини здійснюється головним чином поверхневим шляхом із річок басейну Прута. Існуючі екологічні проблеми: інфільтраційні басейни та греблі через річку постійно перебувають під ризиком паводків та стихійних явищ. Негативний наслідок щодо забезпечення якісною питною водою мають експлуатаційні процеси по розробці (вирубка) та транспортуванні деревини в басейні водозабору. Відсутня дренажно-дощова система по вулицях міста зумовлює попадання дощових вод в каналізаційні колектори, що збільшує розхід електроенергії на транспортування і очистку стоків. Не всі вулиці міста каналізовані.

На даний час загальна протяжність мереж в м. Яремче: водопровід – 11,7 км, господарська побутова каналізація – 11,6 км. На даний момент розробляється проект по будівництву та заміні аварійних мереж вул. Довбуша, частина вул. Вітовського, вул. Галицька. Для забезпечення водою населення селища Ворохта на даний час функціонує водогін протяжністю 1200 м, та система водовідведення протяжністю 800 м з потужністю очистки стоків 100 м³ на добу, однак стан мереж та очисної станції є незадовільним і потребує реконструкції та будівництва очисних споруд з більш пропускнуою здатністю. На даний час розробляється проектно-кошторисна документація по будівництві нових очисних споруд та каналізаційного колектора на території селища.

В селах Микуличин, Татарів, Яблуниця, в яких розміщена понад 400 закладів розміщення для туристів по дорозі на гірськолижний курорт «Буковель», відсутнє каналізування адміністративних центрів. Очищення скиду зворотних вод в цих населених пунктах частково вирішується будівництвом споруд біологічної очистки.

Наприкінці 2019 року в с. Поляниця туристичний комплекс „Буковель” ввів в експлуатацію очисні споруди потужністю 4000 м³/добу, що дає змогу, окрім закладів розміщення самого «Буковеля», також населенню села з його численними садибами зеленого туризму, підключитися до станції. Однак, на даний момент лише 15% населення підвели мережі до станції очищення стоків [2].

Станом на грудень 2020 року очисну станцію ТК «Буковель» задіяно на 50%. Складність підключення більшої половини населення с. Поляниці полягає в тому, що очисна станція розміщена вище по рельєфу. Вирішення проблеми можливе в разі прокладання водовідвідних мереж вздовж с. Поляниці та будівництва каналізаційно-насосної станції.

Таким чином, високі темпи розвитку туристичної галузі в межах Яремчанської туристичної дестинації збільшують негативний вплив на навколишнє середовище, викликають появу деструктивних явищ у водних об'єктах, що потребує подальших досліджень закономірностей дифузного забруднення басейну р. Прут, спричинених туристичними закладами.

Список використаних джерел:

1. Корчемлюк М.В. Екологічна оцінка якості води верхньої течії Пруту за блоком сольового складу та індексом забрудненості води. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія: науковий збірник. К.: ВГЛ «Обрії». Том 9, 2006. С.142-148
2. Програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки та території Яремчанської міської ради на період 2019-2023 років. URL: <https://yaremche.org/files/filez/457.pdf>